

Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

2015/2147(INI)

16.11.2015

AVIZ

al Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale

destinat Comisiei pentru industrie, cercetare și energie și Comisiei pentru piața internă și protecția consumatorilor

referitor la pregătirea unui act legislativ privind piața unică digitală
(2015/2147(INI))

Raportoare pentru aviz (*): Jutta Steinruck

(*) Procedura comisiilor asociate – articolul 54 din Regulamentul de procedură

PA_NonLeg

SUGESTII

Comisia pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale recomandă Comisiei pentru industrie, cercetare și energie și Comisiei pentru piața internă și protecția consumatorilor, competente în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

- având în vedere Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor din 6 mai 2015, intitulată „O strategie privind piața unică digitală din Europa” (COM(2015)0192),
 - având în vedere procedura din proprie inițiativă intitulată „Protecție socială pentru toți, inclusiv pentru lucrătorii care desfășoară o activitate independentă” (2013/2111(INI)),
 - având în vedere avizul Comisiei pentru ocuparea forței de muncă și afaceri sociale destinat Comisiei pentru piața internă și protecția consumatorilor referitor la o piață integrată a serviciilor de livrare a coletelor pentru dezvoltarea comerțului electronic în UE (2013/2043(INI)),
- A. întrucât 35 % din populația UE riscă excluderea din piața unică digitală, în special persoanele cu vârsta de peste 50 de ani și persoanele cu dizabilități;
- B. întrucât cererea pentru angajați cu competențe digitale crește cu circa 4 % pe an, 47% din forța de muncă din UE nu are suficiente competențe digitale, deficitul de profesioniști TIC din UE ar putea depăși 800 000 până în 2020, iar deficitul de competențe din domeniul TIC ar putea avea ca urmare până la 900 000 de locuri de muncă vacante până în 2020 dacă nu se iau măsuri decisive;
- C. întrucât doar 1,7 % dintre întreprinderile din UE beneficiază pe deplin de tehnologiile digitale avansate, iar 41 % nu le utilizează deloc; întrucât digitalizarea tuturor sectoarelor este esențială pentru ca UE să își mențină și să își îmbunătățească competitivitatea;
- D. întrucât și promovarea justiției și a protecției sociale, astfel cum sunt definite la articolul 3 din TUE și la articolul 9 din TFUE, sunt obiective ale pieței interne a UE;
- E. întrucât integrarea persoanelor cu dizabilități este un drept fundamental al Uniunii Europene, astfel cum se prevede la articolul 26 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene,
1. salută strategia dezvoltată de Comisie cu privire la piața unică digitală, care oferă posibilități de inovare, creștere și ocupare a forței de muncă; subliniază că revoluția digitală va schimba mult piața europeană a muncii ca urmare a faptului că vor apărea noi locuri de muncă ce necesită competențe digitale; subliniază, prin urmare, faptul că este necesar ca direcția acesteia să fie trasată într-un mod sustenabil și echitabil din punct de vedere social;
 2. regretă însă faptul că strategia dezvoltată de Comisie cu privire la piața unică digitală se limitează mai ales la considerații de ordin tehnic; solicită să se țină seama de revoluția

digitală ca factor esențial de creare a unor noi forme de trai și muncă; subliniază că în strategia privind piața unică digitală trebuie să se includă și considerații de ordin social pentru a folosi pe deplin potențialul de ocupare a forței de muncă și de creștere conexe;

3. atrage atenția asupra faptului că revoluția digitală a modificat deja piața muncii, în mare măsură în anumite segmente, și că această tendință se va manifesta tot mai pronunțat în următorii câțiva ani; subliniază că, pe de o parte, digitalizarea generează noi modele de afaceri și noi locuri de muncă, îndeosebi pentru lucrătorii înalt calificați, dar și pentru lucrătorii slab calificați, dar că, pe de altă parte, aceasta determină și externalizarea integrală sau parțială a unor locuri de muncă în țări cu costuri scăzute ale forței de muncă; arată că automatizarea a dus chiar la dispariția completă a unor locuri de muncă, în special a celor destinate lucrătorilor cu calificări medii;
4. recunoaște că piața unică digitală poate deveni realitate doar dacă este posibil accesul la infrastructură de bandă largă de înaltă performanță în toate regiunile UE, atât în zonele urbane, cât și în cele rurale;
5. consideră că barierele în calea desfășurării activității în mediul digital și la nivel transfrontalier reprezintă bariere în calea creșterii și a creării de locuri de muncă;
6. consideră că digitalizarea voită și bine orientată a sectorului ocupațional reprezintă o oportunitate importantă de a crea o nouă cultură a muncii în Europa;
7. observă că întreprinderile nou-înființate sunt vectori importanți pentru crearea de locuri de muncă în cifre nete pe întreg teritoriul UE și că, într-o perioadă în care în multe state membre șomajul este ridicat, piața unică digitală oferă o oportunitate unică pentru IMM-uri, microîntreprinderi și întreprinderile nou-înființate să stimuleze creșterea și crearea de locuri de muncă;
8. subliniază necesitatea creării unei piețe unice digitale solide și prospere, în cadrul căreia să fie înlăturate barierele inutile, astfel încât consumatorii și întreprinderile să dispună de oportunitățile și de încrederea necesare pentru a-și desfășura activitatea pe întreg teritoriul UE, ceea ce va genera, la rândul său, noi oportunități de ocupare a forței de muncă sustenabile pe termen lung;
9. scoate în evidență tendința recentă a întreprinderilor care își repatriază producția și serviciile în Europa și oportunitățile pentru crearea de locuri de muncă pe care le implică acest lucru; consideră că finalizarea pieței unice digitale poate contribui la accelerarea acestei tendințe de repatriere a locurilor de muncă;
10. invită Comisia și statele membre să se asigure că politicile privind ocuparea forței de muncă și cele sociale țin pasul cu întregul potențial al inovării digitale și al antreprenoriatului digital pentru a profita de pe urma oportunităților și a gestiona posibilele riscuri conexe; recunoaște că ar putea fi necesare o serie de ajustări ale politicilor muncii și politicilor sociale; subliniază că și măsurile care vizează abordarea provocărilor specifice ale pieței muncii, de exemplu integrarea persoanelor cu dizabilități, șomajul în rândul tinerilor și șomajul de lungă durată, dumpingul social și schimbările demografice, ar trebui abordate de strategia privind piața unică digitală; consideră că, pentru a elimina obstacolele din calea afacerilor în mediul digital și la nivel transfrontalier, este nevoie de o infrastructură digitală, precum rețelele în bandă largă

performante;

11. solicită să aibă loc un schimb periodic de bune practici între toate părțile interesate relevante, incluzând partenerii sociali, în cadrul căruia să se discute modul în care o astfel de viziune digitală europeană poate fi dezvoltată și modul de elaborare a viitoarei Europe digitale, modul de concepere a industriei 4.0, a locurilor de muncă 4.0 și a serviciilor digitale inteligente, pe baza unei foi de parcurs clare;
12. subliniază că este important să se asigure faptul că toate inițiativele politice noi sunt favorabile inovării și sunt supuse unui test de rezistență digitală ca parte a evaluării de impact și că legislația actuală, inclusiv cea din domeniul politicilor sociale și de ocupare a forței de muncă, ar trebui reexaminată, pentru a asigura faptul că aceasta corespunde în continuare obiectivelor erei digitale;
13. invită Comisia și statele membre să evalueze periodic, în colaborare cu partenerii sociali și autoritățile regionale și locale, dacă este cazul, impactul digitalizării asupra unei serii și a unor tipuri de posibilități de încadrare în muncă și să identifice informațiile privind forme noi de încadrare în muncă, cum ar fi „crowdsourcing” și „crowdworking”, și efectele acestora asupra vieții profesionale și a celei private, inclusiv a vieții de familie, precum și seturile de competențe necesare pentru a ocupa aceste locuri de muncă;
14. subliniază că creșterea complexității profilurilor profesionale și de competențe duce la cereri noi – în special cu privire la competențele în domeniul tehnologiei informației și comunicațiilor (TIC) – pentru formare, precum și pentru învățământul complementar și învățarea pe tot parcursul vieții în vederea promovării competențelor digitale și a eliminării diferențelor actuale dintre femei și bărbați și dintre generații, în special pentru persoanele dezavantajate în acest context; subliniază că este important să se realizeze sinergii mai solide din care să facă parte partenerii sociali și diverse instituții educaționale pentru a actualiza conținutul cursurilor și a dezvolta strategii vizând competențele prin care să se stabilească o legătură între mediul educațional și cel ocupațional;
15. atrage atenția asupra faptului că, potrivit Comisiei, există deficiențe majore în materie de dobândire a competențelor; subliniază că lipsa de corelare între oferta și cererea de competențe reprezintă o problemă pentru dezvoltarea economiei digitale, pentru crearea de locuri de muncă și pentru competitivitatea Uniunii; invită Comisia să dezvolte de urgență o strategie privind competențele care să poată elimina acest deficit de competențe;
16. recunoaște că digitalizarea va duce la schimbări structurale; subliniază că schimbările structurale sunt un proces continuu și că, din perspectiva diferitelor nevoi ale diverselor sectoare, competențele digitale sunt mai flexibile și mai puțin afectate de schimbările structurale;
17. invită statele membre să adapteze, dacă e necesar, sistemele de învățământ în vederea promovării predării matematicii, informaticii, științei și tehnologiei și a interesului față de acestea în toate instituțiile de învățământ și a stimulării femeilor să lucreze în domeniul TIC; încurajează statele membre să dezvolte competențele digitale ale profesorilor ca parte a formării lor;
18. reamintește că femeile sunt subreprezentate în domeniul tehnologiilor informației și comunicațiilor; subliniază că femeile din Europa care studiază materii rare din domeniul

TIC își găsesc rareori un loc de muncă în acest sector și ocupă rareori funcții de conducere în întreprinderile din sectorul tehnologiei; invită statele membre să elimine diferențele dintre femei și bărbați din sectorul TIC prin crearea mai multor stimulente pentru femei astfel încât să lucreze în acest domeniu;

19. constată, de asemenea, că trebuie promovate investițiile publice și private în formarea profesională și în învățarea pe tot parcursul vieții pentru ca forța de muncă din UE, inclusiv forța de muncă din domeniul digital, care lucrează în forme nestandardizate de încadrare în muncă, să aibă competențele necesare pentru economia digitală; subliniază că educația și formarea trebuie să fie accesibile tuturor lucrătorilor; consideră că este nevoie de noi posibilități de finanțare pentru învățarea și formarea pe tot parcursul vieții, în special pentru microîntreprinderi și întreprinderile mici;
20. subliniază că programele de educație și formare trebuie să vizeze dezvoltarea unei abordări bazate pe gândirea critică cu privire la utilizarea și înțelegerea aprofundată a noilor dispozitive și interfețe mass media, digitale și de informare, astfel încât oamenii să poată deveni utilizatori activi ai acestor tehnologii noi și nu simpli utilizatori finali;
21. observă că, pentru o tranziție reușită de la educație sau formare la angajare, este extrem de important ca oamenii să aibă competențe transferabile, care să le permită să ia decizii în cunoștință de cauză și să își dezvolte spiritul de inițiativă și autocunoașterea, de asemenea cu un rol esențial pentru a putea profita de șansele oferite de piața unică digitală; invită, prin urmare, statele membre să analizeze care sunt beneficiile unei redefiniri generale a sistemelor de învățământ, a programelor de formare și a metodelor de lucru, într-un mod global și ambițios, pentru a aborda provocările și oportunitățile implicate de revoluția digitală;
22. invită statele membre să pună la dispoziția angajatorilor resursele financiare care pot fi obținute din toate fondurile posibile pentru ca aceștia să poată investi mai mult în formarea în domeniul digital a personalului mai puțin calificat sau pentru a recruta un astfel de personal cu promisiunea de a-i oferi o perfecționare finanțată din aceste resurse; observă că unele state membre au introdus drepturi care le garantează lucrătorilor prestații minime pentru concedii de studiu plătite ca măsură de îmbunătățire a accesului lucrătorilor la educație și formare; invită, prin urmare, statele membre să analizeze, în strânsă colaborare cu partenerii sociali, dacă aceste drepturi ar putea fi introduse și în țările lor;
23. invită Comisia, printre altele, să utilizeze resursele financiare din cadrul inițiativei „Locuri de muncă pentru tineri” pentru a susține asociațiile (mișcări populare) care învață tinerii dezavantajați cum să obțină competențe digitale; invită statele membre să susțină aceste inițiative punând la dispoziție spațiile necesare;
24. subliniază că învățarea pe tot parcursul vieții pentru lucrătorii de toate vârstele trebuie să fie un standard în era digitală;
25. invită Comisia și statele membre să dezvolte, împreună cu sectorul privat, cursuri online universale, ușor accesibile, standardizate și certificate pentru a preda participanților un minim de competențe digitale; invită statele membre să elaboreze programe de formare de competențe digitale inovatoare și accesibile, în cadrul cărora nevoile persoanelor excluse cel mai puternic de pe piața muncii să fie pe deplin luate în considerare;

26. încurajează statele membre să introducă aceste cursuri online în programul Garanția pentru tineret;
27. încurajează statele membre să promoveze cooperarea între universități și colegiile tehnice cu scopul de a dezvolta o programă comună de învățare online pentru ca studenții care au finalizat cursurile să primească creditele ECTS aferente programelor de studiu, cursurilor sau modulelor urmate;
28. salută înființarea mării coaliții pentru locuri de muncă în domeniul digital de la nivel european și încurajează întreprinderile să se alăture acesteia; invită Comisia și statele membre să faciliteze participarea activă a IMM-urilor la această coaliție; atrage atenția asupra rolului necesar al sectorului privat pentru a depăși lipsurile din educația pentru competențe digitale și subliniază rolul esențial al formării duale în acest sens; salută campania Comisiei de promovare a competențelor digitale și invită toți participanții să dezvolte în continuare aceste competențe împreună cu instituțiile de învățământ și întreprinderile; încurajează marea coaliție pentru locuri de muncă în domeniul digital de la nivel european să elaboreze recomandări pentru noi forme de învățare, de exemplu învățarea online, cursuri de scurtă durată concepute de angajator etc., pentru a ține pasul cu tehnologia digitală în curs de evoluție și cu schimbările;
29. reamintește Comisiei că Actul european privind accesibilitatea, promis și așteptat de mult, ar fi fezabil numai într-o societate digitală favorabilă incluziunii, care ia în considerare necesitatea unui acces egal la platforme pentru utilizatorii cu dizabilități; subliniază, de asemenea, că diversitatea digitală nu trebuie să ducă la excluderea persoanelor cu dizabilități;
30. este convins că accesibilitatea este cel mai bine asigurată și cea mai rentabilă atunci când este inclusă încă din etapa inițială, printr-o abordare bazată pe proiectarea universală, și că reprezintă, de asemenea, o potențială oportunitate de afaceri;
31. invită Comisia să adopte un act legislativ privind accesibilitatea care să garanteze accesibilitatea bunurilor și a serviciilor online pentru persoanele cu dizabilități;
32. regretă faptul că strategia privind piața unică digitală pentru Europa publicată de Comisie nu ia în considerare necesitatea de a se asigura un acces deplin, egal și neîngrădit pentru toți la noile tehnologii, piețe și telecomunicații digitale, în special pentru persoanele cu dizabilități;
33. subliniază importanța programului „Munca 4.0” și a viitorului său digital pentru crearea unui mediu profesional favorabil vieții de familie și obținerea unui mai bun echilibru între viața profesională și cea privată;
34. subliniază potențialul digitalizării în ceea ce privește punerea în aplicare a unor forme flexibile de încadrare în muncă și mai ales în ceea ce privește facilitarea revenirii pe piața muncii a femeilor în urma terminării concediului de maternitate;
35. subliniază că revoluția digitală modifică, de asemenea, modul de a munci, ceea ce duce la apariția tot mai multor relații de muncă atipice și flexibile; invită Comisia și statele membre să analizeze în ce măsură este necesară modernizarea legislației în domeniul social și cel al ocupării forței de muncă pentru a ține pasul cu astfel de schimbări și a

încuraja partenerii sociali să actualizeze contractele colective în consecință, astfel încât în mediul profesional digital să poată fi păstrate standardele de protecție la locul de muncă în vigoare în prezent;

36. recunoaște efectele pozitive ale relațiilor de muncă mai flexibile în cazul anumitor persoane, cărora li se permite un echilibru mai bun între viața privată și cea profesională; subliniază avantajele pe care intrarea pe piața forței de muncă din sectorul digital le aduce pentru persoanele din mediul rural și din zonele mai puțin dezvoltate din punct de vedere economic; atrage însă atenția asupra faptului că tendința de flexibilizare a practicilor din domeniul muncii prin digitalizare poate să ducă și la forme instabile de ocupare a forței de muncă; subliniază că este necesar să se mențină standardele actuale privind securitatea socială, salariile minime, dacă e cazul, participarea lucrătorilor și sănătatea și siguranța la locul de muncă;
37. invită Comisia, statele membre și partenerii sociali să elaboreze strategii pentru a asigura faptul că persoanele care lucrează în condiții egale cu cele ale lucrătorilor – indiferent dacă au statutul de lucrători care desfășoară o activitate independentă sau alt statut – se bucură de drepturi corespunzătoare în temeiul legislației muncii, inclusiv de dreptul la negociere colectivă;
38. subliniază că este nevoie de o definiție a „lucrătorilor care desfășoară o activitate independentă” pentru a împiedica activitățile independente false; invită Comisia să promoveze schimburile dintre statele membre cu privire la diversele forme de activități independente, ținând seama de mobilitate și de delocalizarea muncii digitale; consideră că analizarea acestei probleme ar putea deveni una din sarcinile platformei împotriva muncii nedeclarate;
39. subliniază potențialul economiei bazate pe platforme de a genera locuri de muncă și venituri suplimentare;
40. subliniază că este necesar să se protejeze continuitatea locurilor de muncă din domeniile de creație și culturale în epoca digitală, asigurând artiștilor și creatorilor transferarea unei cote juste din valoarea operelor culturale și de creație difuzate pe platformele internet;
41. subliniază că economia colaborativă implică regândirea mediului profesional; subliniază că este necesar ca statele membre să-și adapteze cadrul legal la economia digitală și în special la economia colaborativă; invită Comisia, statele membre și partenerii sociali să dezvolte strategii pentru a asigura faptul că toate informațiile relevante sunt puse la dispoziția autorităților naționale și că se plătesc contribuții pentru toate formele de muncă;
42. subliniază că armonizarea intenționată de Comisie pentru livrarea de colete nu ar trebui să conducă la scăderea protecției sociale și a calității condițiilor de muncă pentru persoanele care livrează colete, indiferent de statutul lor profesional; invită Comisia și statele membre să se asigure că drepturile lucrătorilor din acest sector privind accesul la sistemele de securitate socială și dreptul de a întreprinde demersuri colective sunt respectate;
43. subliniază că și în ceea ce privește noile forme de încadrare în muncă din toate sectoarele trebuie să se respecte libertatea de asociere, care este un drept fundamental; subliniază că acest lucru se aplică, de asemenea, în cazul dreptului de a încheia acorduri colective și al dreptului de a organiza lucrătorii;

44. invită partenerii sociali să furnizeze lucrătorilor informații adecvate cu privire la condițiile de muncă și la drepturile lucrătorilor prin platformele de crowdworking;
45. subliniază că digitalizarea muncii prezintă noi provocări atât pentru angajatori, cât și pentru angajați și că acest aspect trebuie să se reflecte în prevederi clare privind protecția datelor privind angajații; invită Comisia să stabilească standarde minime ridicate în temeiul regulamentului de bază al UE privind protecția datelor; subliniază că statele membre trebuie să poată să introducă măsuri mai stricte care depășesc standardele minime ridicate ale UE;
46. subliniază că trebuie să existe o protecție a datelor privind angajații care să includă noile forme de colectare a datelor; subliniază că noile relații dintre oameni și roboți oferă, de asemenea, oportunități de eliminare a sarcinilor și de a sprijini incluziunea lucrătorilor mai în vârstă și a celor cu deficiențe de mobilitate sau care suferă de tulburări psihice; atrage atenția asupra aspectului sănătății și siguranței la locul de muncă în contextul relațiilor roboți-oameni;
47. consideră că este necesar să se evalueze efectele digitalizării asupra sănătății și a siguranței la locul de muncă și să se adapteze în consecință măsurile actuale în materie de asigurare a sănătății și a siguranței; remarcă faptul că persoanele care lucrează de acasă sau în regim de „crowdworking” pot fi expuse la accidente; subliniază că problemele de sănătate mintală legate de muncă, cum ar fi sindromul epuizării profesionale („burnout”) provocat de faptul că suntem în permanență disponibili și de modificarea programului de lucru tradițional, reprezintă un risc grav pentru lucrători; invită Comisia să solicite realizarea unui studiu privind efectele colaterale ale digitalizării, precum și creșterea intensității muncii, asupra stării psihologice a lucrătorilor și a vieții de familie și asupra dezvoltării capacităților cognitive ale copiilor;
48. invită statele membre să asigure o protecție socială corespunzătoare pentru persoanele care desfășoară activități independente și colaboratorii independenți, actori-cheie în ceea ce privește noile forme de încadrare în muncă;
49. subliniază că asigurarea securității sociale ține de competența statelor membre;
50. recunoaște că în statele membre există forme foarte diferite de protecție socială pentru persoanele care desfășoară activități independente; invită statele membre să dezvolte sisteme de securitate socială, împreună cu partenerii sociali și în conformitate cu legislația și cu practicile naționale, pentru a oferi o protecție socială mai bună în special în privința pensiilor, a dizabilității, a concediului de maternitate/paternitate, a cazurilor de boală și a șomajului.

**REZULTATUL VOTULUI FINAL
ÎN COMISIA SESIZATĂ PENTRU AVIZ**

Data adoptării	10.11.2015
Rezultatul votului final	+: 48 -: 4 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Laura Agea, Guillaume Balas, Tiziana Beghin, Mara Bizzotto, Vilija Blinkevičiūtė, Enrique Calvet Chambon, David Casa, Ole Christensen, Lampros Fountoulis, Elena Gentile, Arne Gericke, Thomas Händel, Danuta Jazłowiecka, Agnes Jongerius, Jan Keller, Ádám Kósa, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Zdzisław Krasnodębski, Kostadinka Kuneva, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Verónica Lope Fontagné, Javi López, Dominique Martin, Elisabeth Morin-Chartier, Marek Plura, Anne Sander, Sven Schulze, Siôn Simon, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Yana Toom, Ulrike Trebesius, Ulla Tørnæs, Marita Ulvskog, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská, Inês Cristina Zuber
Membri supleanți prezenți la votul final	Tim Aker, Georges Bach, Amjad Bashir, Lynn Boylan, Tania González Peñas, Dieter-Lebrecht Koch, António Marinho e Pinto, Edouard Martin, Joachim Schuster, Michaela Šojdrová, Ivo Vajgl, Flavio Zanonato
Membri supleanți (articolul 200 alineatul (2)) prezenți la votul final	Sorin Moisă